

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश

शिक्षा तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय
शिक्षा तथा सामाजिक विकास निर्देशनालय

सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय

गजेहडा, कपिलवस्तु

फोन न.०७६ ५५०४६८

प.सं. ०७७/७८

च.नं. २५५६०

मिति:- २०७८/०३/०१

विषय: उत्कृष्ट शिक्षक तथा विद्यालय सिफारिस गरी पठाइदिने सम्बन्धमा ।

श्री स्थानीय तह सबै
कपिलवस्तु र अर्घाखाँची
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल ।

प्रस्तुत विषयमा आव २०७७।०७८ मा यस कार्यालयलाई प्राप्त स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रममा उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थाहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रम रहेको हुदा "उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थाहरूलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन मार्गदर्शन" अनुसार त्यस गाउँपालिका/नगरपालिका अन्तर्गतबाट एक मात्र उत्कृष्ट विद्यालय र पुर्वप्राथमिक तह (वालविकास) आधारभुत तह र माध्यमिक तहबाट एक / एक जना उत्कृष्ट शिक्षक छनौट गरी मिति २०७७।३।७ गते सम्म यस कार्यालयमा सिफारिस गरी पठाईदिनुहुन अनुरोध छ । साथै उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थाहरूलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन मार्गदर्शन २०७८ यसै पत्र साथ संलग्न राखी पठाईएको छ ।

नेन्द्र बेल्ट्वासे

कार्यालय प्रमुख
गजेहडा, कपिलवस्तु

उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थाहरूलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन मार्गदर्शन

संस्थाहरूको आ.व. २०७७/०७८ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अन्तर्गतको

उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थाहरूलाई प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि शिक्षा तथा सामाजिक विकास मन्त्रालयले यो मार्गदर्शन जारी गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस मार्गदर्शनको नाम "उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थाहरूलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन मार्गदर्शन, २०७८" रहेको छ ।

(२) यो मार्गदर्शन तुरुन्त लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकाका;

- (क) "छनौट समिति" भन्नाले दफा ५ बमोजिम गठित उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षक छनौट समितिलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ख) "डिभिजन कार्यालय" भन्नाले मन्त्रालय मातहत रहेका जिल्लास्थित सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय सम्झनु पर्छ ।
- (ग) "निर्देशनालय" भन्नाले प्रदेशको शिक्षा तथा सामाजिक विकास निर्देशनालयलाई सम्झनु पर्छ ।
- (घ) "प्रदेश" भन्नाले लुम्बिनी प्रदेशलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ङ) "मन्त्रालय" भन्नाले प्रदेशको शिक्षा तथा सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्छ ।

३. उद्देश्य: यस मार्गदर्शनको उद्देश्य देहायबमोजिम रहेका छन्,

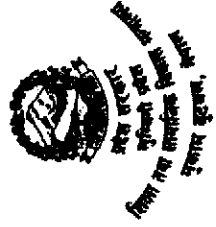
- (क) उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षक छनौटका आधार र मापदण्ड निर्धारण गरी पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- (ख) तोकिएका आधार र मापदण्ड बमोजिम उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षक छनौट गरी पुरस्कृत गर्न सहयोग पुर्याउने ।
- (ग) उत्कृष्ट छनौट हुने विद्यालय तथा शिक्षकहरूलाई प्रदान गरिने प्रोत्साहन रकमलाई शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि उपयोग गर्न मार्गदर्शन गर्ने ।

४. निर्देशक समिति: उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षक छनौट कार्यक्रममा कुनै समस्या परेमा नीतिगत निर्णय गर्न तथा कार्यक्रम संचालनका लागि छनौट समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिनका लागि देहायबमोजिमको निर्देशक समिति रहनेछ ।

(क) निर्देशक, निर्देशनालय

संयोजक

५२२७६३०

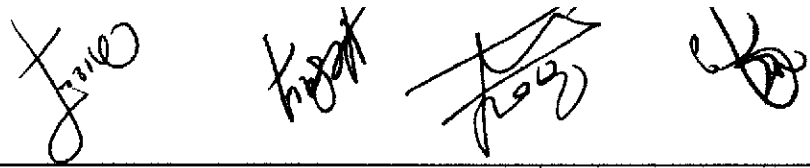
- (ख) मन्त्रालयको शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान महाशाखा प्रमुख सदस्य
(ग) अधिकृत प्रतिनिधि, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय सदस्य
(घ) अधिकृत प्रतिनिधि, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय सदस्य
(ङ) शाखा अधिकृत, निर्देशनालय सदस्य-सचिव

५. छनौट समिति: (१) प्रत्येक जिल्लाका उत्कृष्ट विद्यालय छनौटका लागि देहायबमोजिमको एक छनौट समिति रहनेछः

- (क) प्रमुख, सम्बन्धित सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय संयोजक
(ख) प्रतिनिधि, शिक्षा विकास समन्वय एकाई सदस्य
(ग) अधिकृत प्रतिनिधि, जिल्ला समन्वय समिति सदस्य
(२) प्रत्येक जिल्लाका उत्कृष्ट शिक्षक छनौटका लागि देहायबमोजिमको एक छनौट समिति रहनेछः
(क) प्रमुख, सम्बन्धित सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय संयोजक
(ख) प्रतिनिधि, शिक्षा विकास समन्वय एकाई सदस्य
(ग) कर्मचारी, सम्बन्धित सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय सदस्य

(३) यस दफा बमोजिमको समितिले बैठक सम्बन्धी कार्यविधि आफैले तयार गर्न सक्नेछ ।

६. छनौट समितिको भूमिका: दफा ५ बमोजिम गठित समितिको कार्यविवरण देहाय बमोजिम हुनेछः
(क) स्थानीय तहबाट प्राप्त सिफारिसहरूको दफा ८ को आधारमा उत्कृष्ट विद्यालय र शिक्षक मूल्याङ्कन गर्ने ।
(ख) उत्कृष्ट विद्यालय र शिक्षकलाई दिइने पुरस्कार रकमको निर्धारण गर्ने ।
(ग) उत्कृष्ट विद्यालय र शिक्षकको छनौट गर्ने ।
(घ) छनौट भएका उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षकहरूको सूची डिभिजन कार्यालयमा पठाउने ।
७. डिभिजन कार्यालयहरूको भूमिका: उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षक छनौट गर्न तथा छानिएका विद्यालयहरूलाई प्रदान गरिने प्रोत्साहन रकमको कार्यान्वयनका सन्दर्भमा डिभिजन कार्यालयहरूको भूमिका निम्नानुसारको हुनेछः
(क) सम्बन्धित जिल्लाका स्थानीय तहलाई उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षक सिफारिस गर्न पत्राचार गर्ने ।
(ख) स्थानीय तहबाट प्राप्त सिफारिसहरूलाई संकलन गरी छनौट समिति समक्ष पेश गर्ने ।
(ग) छनौट समितिबाट सिफारिस भई आएका विद्यालय तथा शिक्षकहरूसँग सम्झौता गर्ने ।
(घ) कार्यक्रम अनुगमन गर्ने ।

कस	विवरण	आधार
१	विद्यार्थी संख्या	५०० संसमको २ अङ्क, ७०० संसमको ५ अङ्क, १००० संसमको ७ अङ्क
२	शिक्षक दरबन्दी	दरबन्दी २ राहिल शिक्षक अनसवार विद्यार्थी अनपगत ३० अन्दा कम अणु ५ अङ्क, ५० अन्दा कम अणु ३ अङ्क, ५० देखि ३० संसम ८ अङ्क र सो अन्दा माथि अणु १० अङ्क
३	एस ई ई/जीपीए	३ वर्षको औसत जीपीए १.५ संसम अणु १०, २ संसम अणु १५ र २अन्दा माथि अणु २० अंक
४	मानव विकास	लिलमा गत औषत वा अन्दा माथि अणु ५ अंक, लिलमात औषत अन्दा कम हुनेले १० अंक
५	प्रवर्धनानमक कायदिके शिक्षण सिकाईकुर्सो	प्रवर्धनानमक कायदिके काम सहेला बढीमा ५ अन्दा ५ अङ्क (प्रति प्रवर्धनानमक १ अङ्क)
६	संशोधन	नगरपालिका अणुमा ५ र गाउँपालिका अणु १०
७	दलित विद्यार्थी	२० प्रतिशत संसम अणु ५ अङ्क, ३० प्रतिशत संसम अणु ७ अङ्क र ३० प्रतिशत अन्दा माथि अणु १० अङ्क
८	पुरस्कार	सर्वाथ शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय तथा प्रदेश
९	सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट प्रत्येक वर्ष विद्यार्थीको	केस प्रत्येकमा ५ अङ्क र नयापकोमा १० अङ्क
१०	सिकई कुर्सो	श्री.स. २०७७/०७७३७०२ को सिकाई कुर्सोबाट २ संसमको

मापदण्डके देखायबमालिमको हुनेछः
 ८. उर्कले विद्यालय शिक्षक छानौटका आधार तथा मापदण्डकेः (१) उर्कले विद्यालय छानौटका आधार तथा
 (क) प्राति विवरणको आधारमा रकम भुक्तानी दिने ।
 (ख) विद्यालयमा हुने न्यूनतम सामाथीहेकेको न्यूनतम मापदण्ड कायानवयनमा ल्याउने ।
 (ग) लिलमात प्राति प्रतिबदन निर्देशनालय र मन्त्रालयमा पठाउने ।

विद्या तथा सामाजिक विकास
शिक्षण सुदृढता, शान्ति
शिक्षण सुदृढता, शान्ति

औषत	लाई ५ अङ्क, ३ सम्मको ७ अङ्क र ३ भन्दा माथिलाई १० अङ्क	
१० गणित विषयको औसत ग्रेड प्वाइन्ट	शै.स. २०७६/०७७ को गणितको ग्रेड औसत १.५ भएमा ३ अंक र सो भन्दा माथी भए ५ अंक	५
जम्मा		१००

(२) उत्कृष्ट शिक्षक छनौटका आधार तथा मापदण्डहरु देहायबमोजिमको हुनेछः

क्रसं	विवरण	आधार	पुर्णाङ्क
१	कार्य अनुभव	५ वर्ष सम्मको ५ अङ्क, ७ वर्ष सम्मको ७ अङ्क, र सो भन्दा माथि १० अङ्क	१०
२	शैक्षिक उपलब्धी	आफूले अध्यापन गर्ने विषयको पछिल्लो ३ वर्षको औसत जीपीए १.५ सम्म भए १०, २ सम्म भए १५ र २ भन्दा माथि भए २० अंक	२०
३	शैक्षिक योग्यता	न्यूनतम शैक्षिक योग्यता भए ५ अङ्क र माथिल्लो शैक्षिक योग्यता भए १० अङ्क	१०
४	विशेष जिम्मेवारी	विशेष जिम्मेवारी नलिएको भए ५ अङ्क र लिएको भए १० अङ्क	१०
५	प्रवर्धनात्मक कार्यहरु	शिक्षकले गरेका प्रवर्धनात्मक काम सङ्ख्या बढीमा ५ बटा १० अङ्क (प्रति प्रवर्धनात्मक २ अङ्क)	१०
६	अध्ययन अनुसन्धान	आफूले अध्यापन गर्ने विषयमा पछिल्लो ३ वर्षमा गरेका अनुसन्धान ३ सम्म भए ५ अङ्क सो भन्दा बढी भए १० अङ्क	१०
७	सुचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग	सुचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग गर्न नसक्ने भए शुन्य अङ्क आफूले मात्र जानेको तर कक्षाकोठामा प्रयोग नगरेको भए १० अङ्क र कक्षाकोठामा प्रयोग गरेको भए २० अङ्क	२०
८	कक्षाकोठा व्यवस्थापन	नियमित गृह्यकार्य परीक्षण, मासिक जाँच र एकाई जाँच जस्ता सूचक सबै प्राप्त भएमा १० अङ्क कुनै दुईमात्र सूचक प्राप्त भएमा ५ अङ्क र कुनैपनि नभएमा शुन्य अङ्क	१०

[Handwritten signature]
मन्त्रालय, मुम्बिनी
संशोधन विभाग

जम्मा		१००
-------	--	-----

९. कार्यक्रममा खर्च हुने रकम: विद्यालयले व्यवस्थापन समितिको निर्णय तथा कार्ययोजनाको आधारमा प्रचलित आर्थिक कार्यविधि तथा नियम अनुसार मात्र खर्च गर्नुपर्नेछ अन्यथा कानून बमोजिम कारवाही गरिनेछ ।
१०. प्रचलित कानून बमोजिम हुने: यस मार्गदर्शनीमा उल्लेखित विषयको हकमा यसै बमोजिम र अन्य कुराको हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
११. संशोधन: मन्त्रालयले आवश्यकतानुसार यो मार्गदर्शनी संशोधन तथा परिमार्जन गर्न सक्नेछ ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]